

НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М.П. ДРАГОМАНОВА

МАТЕРІАЛИ

*III Всеукраїнської науково-практичної
заочно-дистанційної конференції*

«Молода наука – 2022: соціально-освітні розвідки»

27 квітня 2022 року

м. Київ
2022

ГОЛОВА ОРГАНІЗАЦІЙНОГО КОМІТЕТУ:

Савельєв Володимир Леонідович – декан історико-філософського факультету Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, доктор історичних наук, професор

ЧЛЕНИ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО КОМІТЕТУ КОНФЕРЕНЦІЇ

Вашкевич Віктор Миколайович – завідувач кафедри соціальної філософії, філософії освіти та освітньої політики історико-філософського факультету Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, доктор філософських наук, професор,
заступник голови організаційного комітету

Бобрицька Валентина Іванівна – професор кафедри соціальної філософії, філософії освіти та освітньої політики історико-філософського факультету Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, доктор педагогічних наук, професор,
заступник голови організаційного комітету

Теренищій Сергій Олександрович – професор кафедри соціальної філософії, філософії освіти та освітньої політики історико-філософського факультету Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, доктор філософських наук, професор

Процька Світлана Миколаївна – доцент кафедри соціальної філософії, філософії освіти та освітньої політики історико-філософського факультету Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, кандидат педагогічних наук, доцент

Молода наука – 2022: соціально-освітні розвідки: Збірник матер. III всеук. наук.-практ. заочно-дист. конф. Київ: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2022. 210 с.

Друкується за рішенням Вченої ради історико-філософського факультету (протокол № 6 від 27 травня 2022 р.)

У збірнику представлені тези учасників III Всеукраїнської науково-практичної заочно-дистанційної конференції «Молода наука – 2022: соціально-освітні розвідки». Для науковців, викладачів, докторантів, аспірантів та студентів.

Манченко О. В., асистент кафедри хімії ліків та лікарської токсикології Національного медичного університету імені О. О. Богомольця

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ ФАРМАЦІЇ В УМОВАХ СИНХРОННОЇ ТА АСИНХРОННОЇ ВЗАЄМОДІЇ МІЖ СУБ'ЄКТАМИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Обґрунтовано, що реформування освітньої галузі, зміна парадигми навчання зі стратегічним вектором на забезпечення якості надання освітніх послуг відповідно запитів держави, студентів та стейкхолдерів посилили потребу у нових підходах до навчання, впровадженні дистанційних технологій у практику підготовки майбутніх магістрів фармації. Окреслено актуальні проблеми підготовки майбутніх магістрів фармації в умовах синхронної та асинхронної взаємодії між суб'єктами дистанційного навчання з позицій методики навчання.

Ключові слова: дистанційне навчання; підготовка майбутніх магістрів фармації; синхронна та асинхронна взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання.

Постановка й обґрунтування актуальності проблеми. Реформування освітньої галузі, зміна парадигми навчання зі стратегічним вектором на забезпечення якості надання освітніх послуг відповідно запитів держави, студентів та стейкхолдерів, карантинні обмеження, пов'язані із пандемією коронавірусної хвороби (COVID-19), а також воєнний стан у країні посилили потребу у нових підходах до навчання, впровадженні дистанційних технологій, що забезпечили б ефективне поєднання безпосередньої та опосередкованої форм взаємодії усіх учасників процесу навчання. З огляду на це зростає попит на оптимальне поєднання синхронної й асинхронної взаємодії між суб'єктами дистанційного навчання у закладах вищої, зокрема медичної, освіти.

Аналіз наукових досліджень. Суттєвий внесок у розроблення проблем дистанційного навчання здійснено такими ученими як В. Биков [1], О. Корбут [3], І. Назарко [5], О. Шупта [9] та іншими. У науковому обігу наявні ґрунтовні напрацювання з питань підготовки майбутніх фармацевтів у закладах вищої медичної/фармацевтичної освіти (далі – ЗВМФО), зокрема таких науковців як Л. Кайдалова [2], О. Мех [4], І. Ніженковська [6], Т. Рева [7], В. Фесенко [8] та інших [10]. Проте розробленню теоретичних й прикладних аспектів підготовки майбутніх магістрів фармації в умовах синхронної та асинхронної взаємодії між суб'єктами дистанційного навчання не надавалося, на нашу думку, чільної уваги.

Метою дослідження є окреслення актуальних проблем підготовки майбутніх магістрів фармації в умовах синхронної та асинхронної взаємодії між суб'єктами дистанційного навчання.

Виклад основного матеріалу. Передусім зазначимо, що у нашому локальному дослідженні ми будемо тлумачити *синхронний режим* у навчанні майбутніх магістрів фармації як такий, що передбачає взаємодію між суб'єктами дистанційного навчання під час якого вони перебувають одночасно в освітньому інформаційному середовищі, або спілкуються за допомогою електронних засобів навчання. Тобто – це проведення заняття (лекційного / лабораторного /практичного) в режимі реального часу у визначеному чи обраному цифровому середовищі. При цьому рівночасно присутні викладач і студенти спілкуються так як це відбувається на звичайному навчальному занятті.

Асинхронний режим, своєю чергою, передбачає взаємодію між суб'єктами дистанційного навчання, за якої учасники взаємодіють між собою із затримкою в часі, застосовуючи при цьому інтерактивні освітні платформи, електронну (частіше – корпоративну) пошту, форуми, соціальні мережі тощо. Під час асинхронного навчання більшою мірою виявляється самостійність студентів, створюються максимально сприятливі умови для формування їх індивідуальної освітньої траєкторії. При цьому, водночас, відбувається навчальний й організаційний супровід викладачем процесу опанування студентом програми відповідного освітнього компонента з використанням цифрових інструментів.

Аналіз досвіду освітньої діяльності викладачів кафедри хімії ліків та лікарської токсикології фармацевтичного факультету Національного медичного університету імені О. О. Богомольця (м. Київ) дав змогу виокремити низку переваг й недоліків під час синхронної та асинхронної взаємодії між суб'єктами дистанційного навчання під час підготовки майбутніх магістрів фармації. Період, який було включено для аналізу – 2019-2020 н.р. (початок карантинних обмежень, пов'язаних із поширенням пандемії COVID-19), 2020- 2021 н.р.; 2021-2022 н.р. (квітень 2022 року), що суттєво був обтяжений воєнним станом (лютий 2022 року).

З'ясовано, що синхронне навчання має низку таких переваг: 1) це більш «ущільнений» процес освітньої взаємодії, під час якого відбувається безпосередній зворотній зв'язок між викладачем й студентами в режимі реального часу; 2) одночасна взаємодія учасників навчальної діяльності дає змогу оперативно оцінити рівень підготовленості студентів до заняття, обговорити актуальні проблеми, з'ясувати незрозумілі питання, спільно вирішити умови подальшої співпраці тощо. Водночас, викладачі відмічають й технічні обмеження – коли відповідає хтось один, на екрані не завжди можна побачити всіх студентів академічної групи, якщо вона численна; або у випадку, коли якість Інтернет зв'язку така, що іноді він переривається за незалежних від учасників навчальної взаємодії причин. Окрім того, синхронне навчання вимагає онлайн присутності у чітко визначений час, що може бути проблемою, особливо в ситуації життєвої небезпеки, яка пов'язана із перебігом воєнного стану в Україні з 24 лютого 2022 року.

Виявлено, що під час асинхронної взаємодії між суб'єктами дистанційного навчання освітня діяльність здійснюється за індивідуально

виробленими графіками та у темпі, який є зручним для кожного її учасника. Це, як відмічають викладачі, є перевагою, оскільки уможливорює опанування студентом матеріалу відповідно власної динаміки розумової роботи з орієнтацією на індивідуальні якості, а не на темп групи. Окрім того, технічні вади мінімізуються за рахунок вибору того часу, коли «вся техніка працює» й у студента є визначений ним самим час. Водночас, деякі студенти ділилися з викладачами враженням, що асинхронний режим викликає у них відчуття ізоляції, брак атмосфери навчальної спільноти й командної (групової) роботи. На думку інших студентів, асинхронна взаємодія під час дистанційного навчання вимагає від них відповідного рівня самоорганізації, вміння керувати часом, мотивувати себе до дотримання норм академічної доброчесності під час виконання завдань для самостійної роботи, визначати серед низки пріоритетів такий як здобуття знань задля успішної реалізації у майбутній професії.

Тож, з розвитком цифрових технологій та мобільних засобів дистанційне онлайн навчання майбутніх магістрів фармації у ЗВМФО на тепер має хоч і вимушену, проте досить хорошу альтернативу традиційному аудиторному навчанню, яка може використовуватись в освітньому процесі у виняткових та надзвичайних ситуаціях, таких як, приміром, пандемія COVID-19 чи воєнний стан.

Підсумовуючи думки викладачів кафедри хімії ліків та лікарської токсикології Національного медичного університету імені О. О. Богомольця, а також делеговані через них судження студентів, можемо дійти висновку, що проведення занять синхронно з поєднанням асинхронного режиму дає змогу успішно використовувати потенціал змішаної системи дистанційної освіти, елементи якої взаємодоповнюють один одного, створюючи сприятливий освітній простір для здобувача вищої фармацевтичної освіти.

Висновки. Викладене дає підстави для визначення актуальних проблем підготовки майбутніх магістрів фармації в умовах синхронного та асинхронного взаємодії між суб'єктами дистанційного навчання, які лежать більшою мірою в царині методики навчання:

- *по-перше*, доцільно визначити режими (синхронний чи/та асинхронний) проведення дистанційного навчання, їх співвідношення у вивченні навчальної дисципліни згідно специфіки її контенту;

- *по-друге*, необхідно створити інформаційно-навчальне забезпечення вивчення дисципліни відповідно до особливостей синхронної та асинхронної взаємодії між суб'єктами дистанційного навчання, визначитися які цифрові сервіси будуть використовуватися;

- *по-третє*, слід дібрати інтерактивні навчальні матеріали, створити чат для комунікації, продумати технологію оцінювання навчальних досягнень студентів з урахуванням норм академічної доброчесності.

Перспективними науковими розвідками є обґрунтування вибору цифрових технологій у навчанні професійно орієнтованих дисциплін майбутніх магістрів фармації у ЗВМФО.

Джерела:

1. Биков В.Ю. Проектний підхід і дистанційне навчання у професійній підготовці управлінських кадрів. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/11083976.pdf>
2. Кайдалова Л.Г. Професійна підготовка майбутніх фахівців фармацевтичного профілю у вищих навчальних закладах. Монографія. НФаУ, 2010. 411 с.
3. Корбут О.Г. Дистанційне навчання: моделі , технології, перспективи. URL: http://confesp.fl.kpi.ua/sites/default/files/korbut_o._g._tezi.pdf
4. Мех О.А. *Інноваційно-соціальні аспекти розвитку фармацевтичної галузі України*: монографія. Київ, 2008. 408 с.
5. Назарко І.С. Використання засобів дистанційної освіти для підвищення ефективності навчального процесу у ВНЗ. URL: http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/123456789/17337/1/konferencija_.pdf
6. Ніженковська І.В. Необхідний та своєчасний підручник для підготовки провізорів на сучасному етапі. *Практикуючий лікар*. 2013. № 4. С. 118-119.
7. Рева Т. Д. Дидактичні аспекти підготовки майбутніх фармацевтів у реаліях формування сучасної вищої медичної освіти в Україні. *Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Педагогіка. Психологія* [зб. наук. пр.], Київ, Україна: Вид-во Нац. авіац. ун-ту «НАУ-друк», 2016, Вип. 1(8), с. 114–118.
8. Фесенко В.Ю. Упровадження європейського досвіду освітніх інновацій у вітчизняну фармацевтичну освіту на початку ХХ ст. *Фармація ХХІ століття: тенденції та перспективи: матеріали VIII Національного з'їзду фармацевтів України* (13-16 вересня 2016 року). Харків. 2016. Т 2. С. 376.
9. Шупта О.В. Дидактичні принципи дистанційного навчання. *Науковий вісник Чернівецького університету. Педагогіка та психологія* : зб. наук. пр. Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. Чернівці: Вид-во ЧНУ, 2011. Вип. 582. С. 184-194. URL: <http://elar.khnu.km.ua/jspui/handle/123456789/3525>
10. Bobrytska, V. I., Reva, T. D., Protska, S. M. & Chkhalo, O. M. (2020). Effectiveness and Stakeholders' Perceptions of the Integration of Automated E-Learning Courses into Vocational Education Programmes in Universities in Ukraine. *International Journal of Learning, Teaching, and Educational Research* Vol. 19, No. 5, pp. 27-46, May 2020. <https://doi.org/10.26803/ijlter.19.5.3>